

۲۰۱۵/۰۹/۲۷

پوهنمل حاجي محمد نوزادي

د علم يوه ستره لاسته راوړنه

راتلونکي ته بڼه راغلاست!

دا اوس په جراحي طبابت کي يوه عادي خبره ده چي يوه انسان ته د بل انسان پښتورگي، ښه، زړه او ان لاس او پښي يا نور غړي پيوندوي، خو د ميټرو اکسپرس (MX.dk) پنامه ډنمارکي ورځپاڼي د روان ۲۰۱۵ کال د سپټمبر د ۱۴ نېټي په گڼه کي د «سر به بيخي نوي بدن تر لاسه کړي» تر سرليک لاندې د يوه تن و بدن ته د بل چا د سر د پيوند په هکله د طبابت علم له ډگره د يوې ستري بریا خبر خپور کړی دي. پدې کي هيڅ شک نسته چي که دا کار په برياليتوب تر سره سي، دا به د بشر په تاريخ کي د انسانانو يوه ډيره ستره لاسته راوړنه وي.

د سرليک دغه جمله بندي هم ډيره د پام وړ ده. د زړه پيوندول چي نژدی دري لسيزي وړاندي پيل سوی، تر اوسه می هيڅ چيري ندي لوستلي چي «زړه ته نوي بدن پيوند کوي». مور تل وايو چي «د فلاني کس بدن ته بل زړه پيوند کوي.»

اوس دا سوال منځته راځي چي بدن ته نوي سر پيوند کيږي او که سرته نوي بدن؟ که پدغو جمله بنديو کي د انسان د ژوند د پاره د اهميت خبره په پام کي و نيول سي، نو د (زړه) او (سر) اړيکتوب يو شان دی ځکه د هر يوه نه شتون ژوند ته د پای ټکی ږدی.

راسئ پر دې خبري فکر وکړو چي ځواب مو بايد د کومو منطقو پر بنسټ ولاړ وي؟ زما په آند بنسټيز توکي بايد دلته پوهه او د جهان معرفت په پام کي نيول وي. که د انسان بدن ته بيله سره بل هر غړی پيوند سي، انسان د خپلي ورسره پوهي سره هم هغه پخوانی انسان پاته کيږي، مگر که د نوموړي انسان بدن ته د بل انسان سر و پيوند سي، دا ځل نو د بدن څخه د خپلي پوهي او تفکر سره هغه انسان جوړ سو چي سر و نه پري سوی دی، نه هغه انسان چي پر بدن يې نوي يانی د بل چا سر نصب سوی دی. داځکه چي دغه انسان که تر عملياتو او روغتيا وروسته د روغتون نه رخصت او پر خپل اختيار د کورته تگ اجازه ورکړل سي، دی به د هغه چا کورته ولاړ سي او د هغه پشان به پوهه او تفکر ولري چي سر ورڅخه اخيستل سوی دی، نه د هغه چا کورته چي پر بدن يې بل سر ايښودل سوی دی. پدې خاطر نو د سر پيوند د نورو غړو د پيوند په پرتله و نوو جمله بنديو ته اړتيا پيدا کوي. د همدې کبله پکار ده وويل سي چي «د فلاني کس سر ته نوي بدن پيوند کيږي». پدې توگه د زړه يا بل هر نجيب غړي په پرتله چي ژوند بيله هغه نه امکان نلري، د سر اهميت توپير کوي او ارزښت يې زياتيږي.

اوس به راسو د نوموړی بریا او لاسته راوړني پښتو بڼي ته چي ژباړلي می ده او د لوستونکو مخته يې ږدم: ايتاليا - اوس هغه وخت را رسيدلی چي بايد د نړی په تاريخ کي د لومړی ځل د پاره د سر د پيوند په موخه عمليات تر سره سي. په راتلونکو دوه کاله او دوو مياشتو کي به نړيوال د سر د پيوندولو د هغو عملياتو شاهدان وي چي هيڅکله يې ليدلي او ارويدلي نه وي - دا هغه څه دي چي د FOX News لخوا يې خبر خپور سوی دی.

والري سپيريډونوف Valery Spiridonov چي د Werdnig-Hoffmann په نامه د عضلاتو د يو ډول ځانگړي ناروغی سره تشخيص سویدی، ځان يې په خپله خوښه وړاندي کړی څو په نړی کي لومړی ځل د سر د پيوند څيړني او عمليات وړاندي تر سره سي. د ايتاليایي جراح Sergio Canavero د وينا سره سم به دغه عمليات په يقيني ډول د ۲۰۱۷ کال د ډيسمبر په مياشت کي سر ته ورسيري. پخپله Valery Spiridonov پدې اړه يادوونه کوي: «زه پوهيږم او هيڅ شک نلرم چي په يوه ډير مهم او ستر کار کي برخه اخلم. ما پدې هکله ډير فکر او غور کړي دی. يواځنی شی چي زه يې حسوم، هغه ارامتيا اوتلوار دی. فکر کوم چي ما ټول عمر ځان و دغسی يوه مهم کارته آماده کړي او وخت يې دادي اوس په را رسيدو دی.»

دغه روسي داتالوگ datalog داسی عملياتو ته سترگي په لار دی چي بنايې ۳۶ ساعته دوام وکړي. د دې د پاره چي حجرات د اکسيجن پرته يوه نسبتاً لږ زیاته موده ژوندی پاته سي، پکار ده چي د والري سپيريډونوف سر او د هغه بل سري بدن دواړه د حرارت په ټيټو درجو کي يخ کړل سي.

له دې نه پرته يو زيات شمير تستونه(تجربي)، تجزيي او معاينات پکار دي چي د عملياتو وړاندي بايد تر سره سي. د بيلگي په توگه دا يوه مهمه پوښتنه په مخ کي ده چي مغز به د دغو عملياتو سره څنگه کړنه وکړي. د

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزي بڼي پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

Raymond Dieter په قول چې په Illinois کې يو جراح دي، مغز بيله د وينې د جريان څخه يوازې د څو دقيقو په موده کې ژوندي پاته كيدلاي سي او وروسته مري. دی وايي: «کله مغز ته د وينو د جريان د لاری اکسيجن و نه رسيري، د درو څخه تر پنځو دقيقو وروسته انسان مړ كيږي»
د ژباړې پای . پښمارک ۲۲ / ۹ / ۲۰۱۵

د ژباړونکي يادوونه:

جراحان او نړيوال خو پدې امید دي چې دا عمليات به په برياليتوب سره سرته ورسيري ځکه لومړنيو اوږدو څيړنو د دې خوب رښتینوالی ښودلی دی. پدې هکله که د ادبي جمله بنديو څخه تیر سو، چې په يوه يا بله بڼه به يې وليکو، مگر د دې کار د پايلي ټوليز اړخ د غور وړ دی. آیا دا نوی دوه گونی سړی به د کومي کورنۍ سره و اوسيري؟ که دا سړی په ايټاليا کې د بدن والا کورته وليږل سي، هلته هر څه ورته بيگانه دي او تل به يې خپله کورنۍ (ميرمن، بچيان او نور خپلوان) ياديري. او که په روسيه کې د سر والا کور ته ولاړ سي، د بدن والا کورنۍ د نيوکو او جنجال سره به موضوع ټرلي پاته سي. پدې خاطر پکار ده چې د دې خبرې پر حقوقي او ټولنيز اړخ باندې سر د اوس نه غور وسي.

د نوموړی عملياتو د بریا په هیله!

د پاڼو شميره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ